

Van Jeruzalem naar Utrecht

We hoorden het nieuws in Jeruzalem. Osama bin Laden is dood. Het was de ochtend waarop het leven in de staat Israël enkele minuten stil lag. Met het vallen van de avond tevoren was Jom Hasjoa, de dag van de vernietiging, begonnen. Israël gedenkt de zes miljoen Joden die tijdens het naziregime werden vermoord. De officiële naam van de dag luidt: *Jom Hasjoa we Hagevoera* – dag van de vernietiging en van het heldendom. Het laatste houdt de herinnering levend aan de Joodse verzetsdaden tegen de nazi's, in het getto van Warschau en het kamp Sobibor.

Dr. H. Vreekamp is predikant en schrijver

Om tien uur in de ochtend staat heel het land letterlijk stil. Loeiende sirenes kondigen de twee minuten stilte aan. Bussen stoppen, taxi's parkeren aan de kant van de weg, voorbijgangers staan als genageld op het trottoir. Tijdens dit grote gedenken houdt de tijd hoorbaar de adem in.

Enkele dagen eerder hadden we ons jaarlijks bezoek gebracht aan Rachel, de vrouw uit Joods Nijkerk die negen concentratiekampen overleefde. Als enige uit het gezin Hamburger ontkwam zij aan de verdelging. In haar lijkt de Joodse twintigste eeuw vlees en bloed geworden. Nog immer glashelder van geest is zij. Een ongekend wijze moeder in Israël.

Vanuit Jeruzalem daalden we af naar Utrecht, naar onze lage landen bij de zee. We gingen de weg van Willibrord. Op het Domplein meldt een kopie van de runenstein uit het Deense Jelling de komst van het christelijk geloof in ons hoge noorden. In de Domkerk is de wekelijkse eredienst begonnen. Derde zondag van Pasen. Hier wordt in verbondenheid met Israël de lofprijzing gaande gehouden. Al meer dan dertien eeuwen. Zevenenzestigduizend eerste dagen van de week.

Binnen deze kerk kom ik het fnuikend individualisme van onze tijd te boven. Geen mens begint onder deze gewelven zomaar iets nieuws. Niemand stapt binnen met de eigen geloofservaring breed in de rugzak. Hier zijn het Woord en de sacramenten ons eeuwen voor. En het voorbedachte lied van de gemeente niet te vergeten. De van huis uit Veluwse domorganist zet de opmaat tot Psalm 33 in. Daarmee gaat de gemeente op naar Jeruzalem, al zingend. In klinkende lof aan de God van Israël.

Om tien uur in de ochtend staat heel het land letterlijk stil

De Nederländisch-reformierte Gemeinde in Wuppertal-Elberfeld telt ongeveer 250 leden.

dige zandsteen met daarop slechts de naam van de overledene en de geboorte- en sterfdatum. Aan het hoofd-einde van elke steen staat een rozenstruikje. Dit naar aanleiding van Hosea 14:6, waar in de Luthervertaling staat: 'De woestijn zal bloeien als een roos en hij zal zijn wortelen uitslaan als de cederen van de Libanon.' De rozenstruik symboliseert Gods trouw en belofte. Direct naast de begraafplaats ligt een park. Dit is een geschenk van Daniel von der Heydt aan de gemeente. Hij schonk dit onder voorwaarde dat het altijd een park zou blijven en nooit verkocht zou worden. Een bijzonderheid is dat hij er drie cederbomen uit de Libanon liet planten.

Contacten

Al in de eerste jaren van haar geschiedenis onderhoudt de Nederländisch-reformierte Gemeinde contacten met Nederland. Verschillende vrienden van Kohlbrugge maken regelmatig een reis naar Elberfeld om dan deel te nemen aan het heilig avondmaal. Als Kohlbrugge op 21 april 1867, eerste paasdag, dit sacrament bedient wordt de zesde en zevende tafel bezet door Hollanders, aldus zijn dagboek aantekeningen. Kohlbrugge houdt dan een toespraak in hun taal. Ook leggen verschillende Hollanders openbare belijdenis af in deze gemeente. Het doet Kohlbrugge altijd goed wanneer zijn vrienden een reis willen maken naar zijn gemeente. Op deze wijze tonen zij een hartelijke verbondenheid met hem en de gemeente.

In feite is dat nu ook nog zo. Nederlandse orthodoxe protestanten voelen zich anno 2011 nauw verbonden met de Elberfeldse gemeente en predikantenechtpaar. Dat blijkt wel weer tijdens het recente bezoek.

H. Boele

H. Vreekamp